Arkada?l?k ?li?kilerinde Kal?p Yarg?lar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Arkada?l?k ?li?kilerinde Kal?p Yarg?lar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16999

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Arkada?l?k ?li?kilerinde Kal?p Yarg?lar Ölçe?i, bireylerin arkada?l?k ili?kilerine dair sahip olduklar? kal?p yarg?lar? ve önyarg?l? inançlar? sistematik olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi? ölçek geli?tirme çal??malar?ndan biridir. Bu araç, özellikle sosyal psikoloji ve geli?im psikolojisi alanlar?nda, arkada?l?k dinamiklerini ve sosyal bili? süreçlerini anlamak için kritik bir rol oynamaktad?r. Ölçe?in psikometrik özelliklerinin incelendi?i geçerlik ve güvenirlik çal??mas?, 2016 y?l?nda Balc?-Çelik, Vurak-Bat?k ve Özcan taraf?ndan yay?mlanm??t?r.

Ölçek, standardize edilmi? bir ölçüm arac? sunarak, ara?t?rmac?lar?n ve uygulay?c?lar?n arkada?l?k ba?lam?ndaki stereotiplerin olu?umunu, yayg?nl???n? ve sonuçlar?n? bilimsel yöntemlerle incelemesine olanak tan?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, Türk kültürüne özgü arkada?l?k alg?lar?n? dikkate alarak gerçekle?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Arkada?l?k, Kal?p Yarg?lar, Sosyal Bili?, Önyarg?, Psikometrik Özellikler, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Seda Balc?-Çelik, Mehmet Vurak-Bat?k, Kadriye Özcan

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin arkada?l?k ba?lam?nda kurduklar? bili?sel ?emalar? ve genellemeleri, yani kal?p yarg?lar?, geçerli ve güvenilir bir ?ekilde belirlemektir. Bu araç, arkada?l?k ili?kilerinde yayg?n olan, kabul görmü? veya olumsuz stereotipleri tespit ederek, bu yarg?lar?n sosyal etkile?imler ve ili?ki kalitesi üzerindeki etkisini ara?t?rmac?lara sunmay? hedefler.

Geli?tirme süreci, özellikle ergen ve genç yeti?kin popülasyonlar?nda arkada?l?k alg?lar?n?n standartla?t?r?lm?? bir ?ekilde ölçülmesine odaklanm??t?r. Bu sayede, arkada?l?k ili?kilerindeki stereotiplerin akademik incelemesine katk?da bulunmak ve bu bilgiyi kullanarak e?itim ve rehberlik programlar?n?n geli?tirilmesine bilimsel bir temel sa?lamak amaçlanm??t?r.

Yap?

Ölçek, psikometrik aç?dan **Arkada?l?k ?li?kilerinde Kal?p Yarg?lar** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, arkada?lar?n belirli özelliklere sahip olmas? gerekti?i, arkada?l?ktan beklentiler ve arkada?l?k ili?kilerinin do?as?na dair basitle?tirilmi?, genellikle kültürel olarak ö?renilmi? inançlar bütünüdür. Kal?p yarg?lar, arkada?l?k ili?kilerinin ba?lang?c?n?, sürdürülmesini ve sonlanmas?n?

ARABPSYCHOLOGY.COM

etkileyen önemli bili?sel faktörlerdir.

Ölçek, bu yarg?lar?n derecesini ve muhtemel alt boyutlar?n? (örne?in, sadakat stereotipleri, cinsiyete dayal? arkada?l?k stereotipleri veya beklenti stereotipleri) ortaya ç?karmak üzere tasarlanm??t?r. Bu yap?, sosyal bili? teorileri çerçevesinde incelenmekte olup, bireyin sosyal dünyay? nas?l organize etti?ine dair önemli veriler sunar.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla yürütülmü?tür. Balc?-Çelik ve arkada?lar? (2016) taraf?ndan gerçekle?tirilen çal??mada, ölçe?in teorik yap?s?n?n empirik verilerle uyumunu incelemek için çe?itli istatistiksel yöntemler kullan?lm??t?r. Tipik olarak, bu tür geli?tirme çal??malar?nda Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) teknikleri kullan?larak boyutluluk kan?tlar? sunulmu?tur.

Geçerlik analizleri, ayr?ca madde-toplam korelasyonlar? gibi iç tutarl?l?k ölçütlerini ve benzer yap?y? ölçen di?er ölçeklerle (varsa) ili?kisine dayal? ölçüt geçerli?i kan?tlar?n? içermektedir. Bu yöntemler, ölçe?in gerçekten arkada?l?k ili?kilerindeki kal?p yarg?lar yap?s?n? ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek amac?yla Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? kullan?larak rapor edilmi?tir. Bu katsay?n?n yüksek olmas?, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçüm hatas?n?n dü?ük oldu?unu göstermektedir.

Ölçek geli?tirme çal??malar?nda ek olarak, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek amac?yla test-tekrar test güvenirlik çal??mas? da yürütülmü? olabilir. Bu bulgular, ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n zaman içinde kararl? oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini belirlemek ve temel boyutlar?n? ortaya ç?karmak için faktör analizi uygulanm??t?r. Ölçek geli?tirme sürecinin ba?lang?c?nda, maddelerin hangi temel latent yap?lar? temsil etti?ini ke?fetmek amac?yla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r.

AFA sonuçlar?, ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip oldu?unu ve arkada?l?k stereotiplerinin birden fazla alt boyutta (faktörde) kümelendi?ini göstermi?tir. Bu faktör yap?s?, daha sonra ba??ms?z bir örneklem üzerinde Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilerek modelin

ARABPSYCHOLOGY.COM

uygunlu?u ve kabul edilebilirli?i kan?tlanm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak beklenen boyutlulu?unu destekleyen uyum indeksleri sunmu?tur.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal makalede belirtilen spesifik basamak say?s? geçerlik ve güvenirlik çal??mas?nda detayland?r?lm??t?r.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Ö?renciler (Genç Yeti?kinler/Ergenler)

Age Group: Genellikle 15-25 ya? aral??? (Lise ve Üniversite Ö?rencileri)

Population Details: Çal??man?n orijinal örneklemi, ölçe?in geli?tirildi?i kültürel ba?lam? temsil eden lise ve üniversite ö?rencilerinden olu?maktad?r.

Test Methodology: Kendi Raporlama Ölçe?i (Self-Report Scale). Uygulama bireysel veya grup halinde yap?labilir.

Anahtar Kelimeler

Arkada?l?k ?li?kileri, Stereotip Ölçümü, Sosyal Psikoloji, Psikometrik Araç, Kal?p Yarg?lar, E?itim Psikolojisi, Sosyal ?li?kiler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: sbalci@omu.edu.tr

Correspondence Address: Çal??man?n yap?ld??? kurum adresleri (Orijinal makalede belirtilmi?tir).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2016 (Makale yay?n tarihi)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ve ara?t?rma kullan?mlar? için genellikle yazarlar?n izni gerekmektedir. Kullan?m ve izinler konusunda yazar Dr. Seda Balc?-Çelik ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. ?leti?im e-postas?: sbalci@omu.edu.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in geli?tirme makalesi aç?k eri?imli bir dergide yay?mlanm??t?r.

Kaynaklar

Balc?-Çelik, S., Vurak-Bat?k, M. ve Özcan, K. (2016). Arkada?l?k ?li?kilerinde Kal?p Yarg?lar Ölçe?i: geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Turkish Studies, 11*(19), 133-144.

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s? a?a??dad?r: turkishstudies.net

Ölçe?in PDF dosyas? ayr?ca ?u adresten indirilebilir: arkadaslik-iliskilerinde-kalip-yargilar-olcegi-toad.pdf

Arkada?l?k ?li?kilerinde Kal?p Yarg?lar Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için ilgili makaleye (Balc?-Çelik vd., 2016) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM